การศึกษาการบริหารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาที่ร่วมโครงการรุ่งอรุณ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นางจีรนันท์ ชะอุ่มใบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544 ISBN 974-03-1520-8 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

14 al.A. 2547

I20233115

A STUDTY OF THE MANAGEMENT IN ENVIRONMENTAL CONSERVATION UNDER RUNG ARUN PROJECT AT SELECTED PRIMARY SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS AND SUBURBS AREA

Mrs. Chiranan Chaoumbai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-1520-8

การศึกษาการบริหารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา หัวข้อวิทยานิพนธ์ ที่ร่วมโครงการรุ่งอรุณ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นางจีรนันท์ ชะอุ่มใบ โดย สาขาวิชา บริหารการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ คาจารย์ที่ปริกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต คณบดีคณะครุศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ดร. ไพทูรย์ สินลารัตน์) คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ) อาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์) กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ)

จีรนั้นท์ ซะอุ่มใบ : การศึกษาการบริหารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาที่ ร่วมโครงการรุ่งอรุณ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (A STUDY OF THE MANAGEMNET IN ENVIRONMENTAL CONSERVATION UNDER RUNG ARUN PROJECT AT SELECTED PRIMARY SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS AND

SUBURBS AREA) อ.ที่ปรึกษา ผ.ศ. ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์, 212 หน้า.ISBN 974-03-1520-8.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถม ศึกษาที่ร่วมโครงการรุ่งอรุณ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประชากรในการวิจัยที่ตอบแบบ สอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 62 คน บุคลากรที่รับผิดชอบงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 31 คน และครู หัวหน้าระดับชั้น 243 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณจำนวน 31 โรงเรียน แบบสอบถามที่ใช้แบ่งเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 2) การวางแผน 3)การจัดสรร ทรัพยากร 4)การจัดองค์กร 5)การดำเนินงาน และ 6)การควบคุม ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทาง สถิติ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จัดการได้เหมาะสมแล้วคือ การกำหนด วัตถุประสงค์และนโยบาย การจัดโปรแกรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเตรียมบุคลากร การจัดรูปแบบ การประสานงาน การดำเนินงานตามแผน และการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานการดำเนินงาน ส่วน สิ่งที่โรงเรียนควรจัดให้มีหรือปรับปรุงแก้ไข คือ การขาดงบประมาณ และการมอบหมายงาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา สาขาวิชา บริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2544 ลายมือชื่อนิสิต *รากาก ป*รุ่มผ

##4383673427 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: THE MANAGEMENT IN / ENVIRONMENTAL CONSERVATION / UNDER RUNG ARUN PROJECT / AT SELECTED PRIMARY SCHOOLS / IN BANGKOK METROPOLIS AND SUBURBS AREA

CHIRANAN CHAOUMBAL: A STUDY OF THE MANAGEMNET IN ENVIRONMENTAL CONSERVATION UNDER RUNG ARUN PROJECT AT SELECTED PRIMARY SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS AND SUBURBS AREA. (THESIS TITLE) THESIS ADVISOR: ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT Ph.D., 212 pp. ISBN 974-03-1520-8.

The Purpose of this study was to explore the current situation and problems in managing of environmental conservation under Rung Arun Project at selected primary schools in metropolis and suburbs area. The study population consisted of 62 school principals, 31 environmental conservation staff, and 243 class level heads who were answered the questionnaire from all the 31 primary schools. The questionnaire form used in this study was divided according to the 6 areas of managing of environmental conservation, namely:1) goal setting, 2) planning, 3) assembling resource, 4) organizing, 5) implementing, and 6) controlling. Frequencies, and percentage were used to analyze the data.

The results of the study indicated that selected primary schools in metropolis and suburbs area had properly managing the following: objectives and policies, environmental conservation programs, preparation of personnel, organization for coordinating, implementation for plan, and criteria and standard setting. While the areas that needed to be provided or improved included the following: insufficient budget, and assignment of work.

Department Educational Administration Field of studyEducational Administration

Student's signature Chi Claramiani.

Advisor's signature A' Corpust.

Academic year 2544

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันดิเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการทำเครื่องมือวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ที่นอกจากการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ยังได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้วิจัยอีกทางหนึ่งด้วย

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม อย่างดียิ่ง และขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตภาควิชาบริหารการศึกษา ครอบครัวขะอุ่มใบ ที่เป็นกำลัง ใจ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ สนับสนุนทุนอุดหนุนงานวิจัยในบางส่วน

หากงานวิจัยนี้จะได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่วงการบริหารการศึกษา ขอยกคุณ ความดีนี้เป็นเครื่องบูซาแด่ บิดา-มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอน ให้ความรู้ จน ทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสในการทำวิจัยครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	9
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ବ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	េស
บทที่	
1 บทน้ำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา	18
โครงการรุ่งอรุณ	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	52
ประชากร	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	
การวิเคราะห์ข้อมล	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า		
บทที่			
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59		
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	59		
การบริหารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา			
เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	61		
ปัญหาในการบริหารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา			
เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	133		
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	169		
สรุปผลการวิจัย	170		
การอภิปรายผล	176		
ข้อเสนอแนะ	182		
รายการอ้างอิง	184		
ภาคผนวก	188		
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์			

สารบัญตาราง

การาง		หน้า
1	จำนวนประชากรและผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามจังหวัด	52
2	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา จำแนกตามผู้	
	ให้ข้อมูล	57
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา	59
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมาย	
	ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	61
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนด้านการ	
	อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	75
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรด้าน	
	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	89
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดองค์กรด้านการ	
	อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	101
8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการ	
	อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	112
9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการควบคุมด้านการ	
	อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	120
10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการกำหนดจุด	
	มุ่งหมายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	133
11	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการวางแผนด้าน	
	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน.	138
12	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดสรร	
	ทรัพยากรด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	144
13	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดองค์กร	
	ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	151
14	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงาน	
	ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	157
15	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการควบคุมด้าน	
	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	163